

2018-02-01
N2018/00718/D

Näringsdepartementet

Post- och telestyrelsen
Box 5398
102 49 Stockholm

Uppdrag att göra en förstudie om hur internetombud inom vård och omsorg kan etableras över hela landet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Post-och telestyrelsen (PTS) att göra en förstudie av och hur s.k. internetombud inom vård och omsorg kan etableras i Sverige. Anställda som arbetar inom hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och i verksamheter inom funktionshindersområdet ska kunna bli ett s.k. internetombud. Internetombuden ska erbjudas utbildning och inom sin ordinarie tjänst åta sig ett särskilt ansvar för att främja användning av it och internet hos sina klienter. En samordningstjänst bör inrättas på lämplig myndighet i syfte att ansvara för utbildning och fortbildning av internetombuden.

PTS ska:

- beskriva och avgränsa målgruppen som är aktuell för de insatser som ska genomföras av internetombuden,
- beskriva hur förslaget om internetombud skulle bidra till regeringens jämställdhetspolitiska mål och det av riksdagen beslutade funktionshinderspolitiska målet.
- föreslå innehåll och utformning av it-utbildningen till internetombud. I utbildningen ska etiska frågeställningar som kan uppstå när sårbara grupper får tillgång till internet ingå, liksom frågor om integritet och säkerhet,
- göra en kostnadsberäkning för att utbilda personal till internetombud
- ta fram en plan för hur information om möjligheten att utbilda sig till internetombud ska spridas till anställda inom vård och omsorg, i samarbete med kommuner och landsting,

- föreslå på vilken myndighet den nationella samordningstjänsten bör etableras,
- analysera om den modell som finns för s.k. läsombud kan användas och beskriva möjligt tillvägagångssätt för etablering av internetombud över landet, och
- föreslå en tidsplan för genomförande av förslagen.

PTS får för uppdraget använda högst 1 500 000 kronor. Kostnaderna ska belasta det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 2:2 Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning, anslagsposten 1 Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning.

PTS ska samråda med Myndigheten för tillgängliga medier och Myndigheten för delaktighet. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 31 december 2018. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Skälen för regeringens beslut

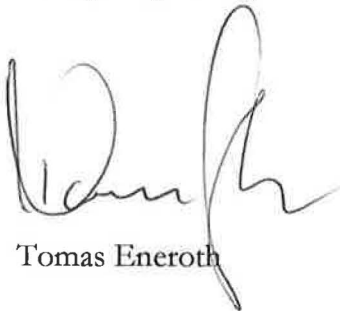
I Statistiska centralbyråns undersökning om privatpersoners användning av datorer och internet 2016 framkom att i ålderskategorin 75–85 år har 62 procent tillgång till internet hemma och 35 procent har angett att de har använt internet i stort sett varje dag, vilket är betydligt färre jämfört med andra ålderskategorier (Källa: Statistiska centralbyrån, Privatpersoners användning av datorer och internet). Personer med intellektuell eller kognitiv funktionsnedsättning, dyslexi, afasi och demenssjukdom har ofta lässvårigheter. En person med lässvårigheter har svårt att förstå och tillgodogöra sig de tekniska krav och instruktioner som användningen av internet kan innebära. De allra äldsta samt personer med intellektuell eller kognitiv funktionsnedsättning är grupper som möter särskilda utmaningar för att bli digitalt delaktiga. Personer som ingår i socioekonomiskt utsatta grupper, de allra äldsta och utrikes födda är mindre digitalt delaktiga och har lägre digital kompetens än övriga grupper. Det råder även en större ojämställdhet i dessa grupper än andra grupper, dvs. kvinnor är mindre digitalt delaktiga än män.

Projekt IT-ombud pågick i Kalmar län mellan 2003–2006 och projektets syfte var att vidareutbilda de läsombud som arbetade på dagcenter och gruppbestäder till it-ombud för att dessa i sin tur skulle kunna tillgängliggöra

internet för sina klienter. Fokus låg på att utveckla en metodik och ett digitalt utbildningsmaterial för blivande it-ombud. En utvärdering av projektet visade att de största hindren var omsorgspersonalens låga it-kompetens samt brist på tillgång till internet vid dagcenter och gruppboenden. För att personalen ska kunna bli internetombud krävs det att det finns möjlighet till internetuppkoppling samt att de har vissa förkunskaper gällande användning av it. Dessa hinder bör vara kraftigt minimerade i dag eftersom det skett en utbyggnad av bredband.

I och med att samhället digitaliseras i allt högre takt samt att välfärdstjänster digitaliseras riskerar vissa grupper i samhället att exkluderas. För att motverka detta krävs särskilda insatser. Att utbilda den personal som hjälper brukaren i övrigt till internetombud är en form som skulle kunna fungera för att motverka vissa gruppers exkludering från den digitala delen av samhället. Personalen har kunskap om de särskilda behov dessa individer har och kan därför anpassa pedagogik m.m. En annan fördel är att personer som arbetar inom sektorn och som blir internetombud får en ökad digital kompetens.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Sofia Wennberg DiGasper

Kopia till

Socialdepartementet/FST

Finansdepartementet/BA

Kulturdepartementet/MF

Post- och telestyrelsen

Myndigheten för tillgängliga medier

Myndigheten för delaktighet

Sveriges Kommuner och Landsting